

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban átvéve:
 évi ára ..... 10 kor.
 negyedévre 4
 a nyolc hónapra átvéve:
 évi ára ..... 20 kor.
 negyedévre 8
 Vidékre postán küldve:
 évi ára ..... 24 kor.
 negyedévre 9

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

A kiadványban átvéve a hold és a napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3

A szerkesztőség kizárólag visszajáró vagy megfizetésre nem vállalkozik.

Közvetítések és hirdetések a kiadóhivatalban intézendők.

Árnyékos helyen átvéve 5 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 13.

Ideiglenes megoldás.

(K. Ö.) A válságos politikai viszonyok között is vannak oly közgazdasági dolgok, a melyeket úgy a hogy rendezni kell. Ezek között van az olasz kereskedelmi szerződés, melyet még a Széll-kormány felmondott. A felmondás Magyarország érdekeinek megfelelően történt. Most azonban sem kiegyezés, sem autonom vám-tarifánk nem lévén, Olaszországgal nem tárgyalhatunk a kereskedelmi szerződés megújítását illetőleg. A szerződés nélküli állapotot is azonban ki akarjuk kerülni, előtérbe lép tehát annak szükségessége, hogy Olaszországgal ideiglenesen meg-egyezzünk.

Az ideiglenes megoldásnak közgazdasági téren mindig meg van az a rossz oldala, hogy bizonytalan helyzetet teremt, mely a gazdasági fejlődést megakasztja. Csakhogy lehetetlen az év végeig új kereskedelmi szerződést kötnünk s így a két rossz közül a kisebbiket kell választanunk.

Ez ismét olyan dolog, melyet a viszonyokra való tekintetből el kell fogadnunk, de a gazdasági hátrányok következtében, mely az ideiglenes megoldásból az országra háramlik, csak elítőleg nyilatkozhatunk arról a politikáról, mely csupa ideiglenességekkel, provizóriumokkal, indeminatívásokkal akasztja meg az országnak a gazdasági válságból való kilábolását.

De már ha mi nem is lelkesedünk az ideiglenes megoldás mellett, annál nagyobb oka van Olaszországnak örvendeznie. Hisz legalább egy évvel tovább élvezheti a borvám-klauzula teremtette helyzet előnyeit. A mit különben törekszik is kihasználni.

Igy Olaszország borkivitele az 1903. évi január—július hónapokban 1,047.442 hektoliter tett 27,968.818 lira értékben, mely kivitel összehasonlítva az 1902. év hasonló időszakában kivitt 656.191 hektoliter, illetve 17 millió 765.226 lira értékkel, 391.251 hektoliter, illetve 10,203.592 lira emelkedést mutat.

Ugyanakkor történik az, mikor a termelők közösen panaszkodnak, hogy a boruk nem kell senkinek. Tehát kettős nehézséggel kell megküzdeniök. Magával a termeléssel, mely egész tudományyá nőtte ki magát és az értékesítéssel. És a magyar állam, mely megszámlálhatlan milliókat áldozott a szőlőművelés fellendítésére, elég könnyelmű az olasz bor beengedésével nemzetvagyonunknak ezt a fontos tényezőjét válságba dönteni.

Mert ugyan mire jó az olasz bor? A mostani szüret ugyan nem elsőrendű, de azért borunk van elég. Sőt ha a rekonstrukciót észszerűen folytatjuk, Isten segítségével több lesz, mint valaha volt. Vannak a tömegfogyasztásra szánt boraink, melyek nem szorúlnak az olasz borra, mert amannál izletesebbek. Vannak faboraink, melyeket az exportra szánunk. No ezek meg éppenséggel nem szorultak az olasz borra. Mert a míg a magyar borok pl. a tengeri szállítást is kitűnően

kibirják, az olasz borok csak a szárazföldi szállítást bírják ki. Csupán azért beengedni az olasz bort, hogy az olaszok boruk révén a szeszt is a nyakunkba sózzák, arra valóban nincs szükség.

Legalább úgy cselekednénk, mint a francziák, a kik minden alkohol-fok után, mely a 12 fokot felül mulja, külön vámot szednek. De mi erre nem is gondolunk s így szabad utat nyitunk az olasz szeszezett bornak, melynek hasznát venni nem tudjuk.

Lám Németország, mely Olaszországgal csakugy szövetségben van, mint mi, nem ismer semmiféle közgazdasági rekompencziót és irgalmatlanul 12 forintra vámolja meg az olasz borokat. Persze mi fizessük meg annak árát, hogy Olaszország benn maradjon a hármass szövetségben.

Szó a mi szó, a kedvezésnek ez a rendszere lejárt magát és boldogulni csak egy öntudatos és erélyes közgazdasági politika mellett fogunk.

Megtagadták az adóbeszedést.

Hajdu-Böszörményben e hó 15-én, vasárnap délelőtt tartott rendkívüli közgyűlésben tárgyalta 53 városi képviselő azon beadványát, hogy tiltsák meg a városi adóhivatalnak az önkéntesen fizetett állami adók beszedését is. A képviselő kimondta, hogy a városi adóhivatal eltiltja még az önkéntes állami adók beszedésétől is, míg a törvényen kívüli állapot tart. Ezenkívül megkeresik Hajdumegye törvényhatóságát, hogy hívjon össze mielőbb

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Althea színváltozása.

— Angolból. —

— Nézze, mily sok könyv van most itt, George, — szóit Drusilla, a könyvszekrényre mutatva, s bájos mosolyal fordult a híres, ifjú írőhoz. Harford Georgehoz.

— Kötő gondolat volt ezt így elrejtteni tőlem, Drusilla. Mily kellemes meglepetés reám nézve, hogy annyira szeret olvasni.

A leány halkán felkaczagott. Különös, beteges varázs áradt ki arcából, valami mesterként, raffinált báj, amit még fokozott festett hajának meleg színe, hazug mosolya.

— Még sok meglepetés várhat reá a jövőben, — vette fel ismét a szót Drusilla. — Lássuk csak: hat hét óta jegyesek vagyunk, de csak két hónap óta ismerjük egymást. Ugy

kell tekintenie engem, mint egy el nem olvasott könyvet . . .

— Pedig holnap már a feleségem lesz, egy édes, ismerős költemény, — válaszolt a férfi álmodozva, s tekintete végigsiklott a leány jól öltözött, karsu alakján.

— S talán holnapután már az ölete drámája lesz belőlem — szóit a leány élesen, majd hirtelen mozdulattal a könyvszekrény felé fordult s folytatta: — nézze, ez a szalag a maga műveit foglalja magában, azokat a szép langyos szerelmes elbeszéléseket. Vajjon ki gondolná — mikor ezeket olvassa, hogy szerzőjük egy minden ízében cinikus ember?

— Annyira idealista vagyok, hogy nem sikerül ez a szerep.

Felállott helyéről s odament hozzá:

— Nini, a könyveim rossz társaságba kerültek. Kérem mentse meg őket a Tolstoj és Maupassant közelségétől.

— Mily különös ön! — nevetett Drusilla. — Nem fog ártani, ha a maga holdvilágos ab-

rándos történetkéi egyszer vérből és husból való alakokkal keverednek össze.

— Gyűlölöm a vért és a húst. Ne feledje el Drusilla, hogy idealista vagyok.

— Eu bennem pedig van mind a kétből — mondta a leány hideg n, de kihívóan.

— Edes Drusilla, hogy mondhat ilyet? — kérte a férfi kissé ijedten. — Eppen maga, a tökéletes művész!

— Mindig éreztem, hogy nem valami nagyon erős a szerelme — jegyezte meg a leány. — De . . .

— Bocsásson meg; én nagyon szeretem, és ez a mesterköltség, amely egész lényén meggyilatkozik, csudálatosan megragadja az én dekadens idegeimet, s ez a szenvedélynek szülőanyja . . .

— Szüvedély! Maga beszél szenvedélyről, a langyos, mérsékelt idealista . . .

— Igen, én! — válaszolt a férfi s félig lehunyt pillák alól tekintett rá — s ezért sze-

egy minden igényt kielégítő

Férfi
 Fiú és
 Gyermekek

RUHA

fiók üzletet nyitott.

Ruha megrendelések olcsón és jutányosan vállaltatnak mérték szerint.

Amidőn legjobb, saját gyártmányu s az egész országban hírnévre szerit tett kész férfi és gyermek öltönyöket, felöltöket, raglán ulster és sport kabátokat, szőrmeárukat és utazó bundákat megvételre ajánlom, biztosítom a n. é. vevőközönséget, hogy feltűnő olcsó és kitűnő áruim mindenütt megelégedést fog kelteni.

B. látogatást kér

FŐ-ÜZLET:
 Zöldfa-utca, Stern Gyula
 céggel szemben.

Kassovitz Fülöp
 fiók-üzlete Zöldfa-u. 36.

Uj üzlet! Uj üzlet!
FISCHER SÁMUEL
 üzletvezető vezetése alatt
KASSOVITZ FÜLÖP
 cég (Zöldfa utca 36. sz. alatt)

rendkívüli közgyűlést a belügyminiszter azon rendelete tárgyában, a melylyel megsemmisítette Hajdúvármegye szeptember 21-iki határozatát, hogy a megye területén eltiltja az önként fizetett állami adók beszédését.

Az olasz király Párisban.

Az olasz király elutazott Rómából, hogy látogatást tegyen a francia köztársaság elnökénél. Prinetti, a volt külügyminiszter egy olasz publicisztának azt mondta, hogy III. Viktor Emánuelnek ez az utazása, egy új éra kezdetét jelenti. Persze, elővigyázatosan hozzátette: »Franciaországhoz való viszonyunk javulása persze éppen nem jelenti a hármasszövetség jelentőségének a kevesbedését.« S az olasz királyi pár párisi útját tényleg nem szabad fontosságában tulbecsülni. Még éppen nem jelenti a most fennálló hármasszövetségnek egy új hármasszövetség megalakulhatása végett való szét szakadását.

Egyes hangok már emelkedtek Franciaország, Oroszország és Olaszország szövetségéről beszélve. Hát ez még — legalább is — korai kombináció. A földrajzi helyzet, a nemzeti szellem s a faj rokonsága is persze Franciaország iránt kelt rokonszenvet az olaszokban. De a rokonszenvet, amit történelmi emlékek is élesztettek, nem engedte irányító tényezővé válni az ész politikája. Az olaszok reálsan gondolkodva, szakítottak a latin népekkel s megkötötték a mostani hármasszövetséget, amely mellett hűségesen ki is tartottak. Remélhető, hogy Viktor Emánuel utja nem jelent változást az eddigi viszonyokban.

Válságos helyzet.

Tisza István bécsi kihallgatása.

Hiteles és jól értesült forrás szerint gróf Tisza István tegnapi kihallgatásáról írják, hogy a korona határozott óhaja volt, hogy Tisza azonnal vállalja el a miniszterelnökséget és csináljon rendet minden áron.

Tisza erre kifejtette, hogy az ő személye a legkevésbé alkalmas erre; az ő személye a jelen pillanatban inkább növelné a bajt, mert megbontaná a szabadelpártot és megvadítaná az ellenzéket, pedig ő úgy látja, hogy megvan

a lehetőség arra, hogy a szabadelpárt végre megállapodhassék egységes programban és eljárásban, sőt mi több, egy itéli meg a helyzetet, hogy az ellenzékkel is lehetne megegyezésre jutni. Szóval Tisza hisz a kibontakozás lehetőségében, de — ugymond — csak akkor, ha nem annyira prononszirozott ember áll a kormány élére, mint ő. Tisza nem ajánlott átmeneti kabinetet, mint híresztelik, hanem egyszerűen arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindenki más inkább csinálhatja meg a kibontakozást, mint ő; az erőszakot nem tartja most alkalmazhatónak, egyáltalában veszedelmesnek és épséggel nem időszerűnek. Tisza majdnem egy óra hosszat beszélt és ő Felsége figyelmesen végighallgatta az előadást, mely a helyzet minden részletére kiterjedt.

Lukács ismét előtérben.

Mikor Tisza István előadását befejezte, ő felsége egyenes kérdést intézett hozzá, hogy kit tartana ő alkalmas embernek a kabinet megalakítására. Tisza habozás nélkül Lukács László pénzügyminisztert ajánlotta, akiről azt hiszi, hogy korábbi elhatározása ellenére most vállalkozni fog a kabinetalakításra. Ezzel a kihallgatás végét ért.

Ő felsége nem nyilatkozott ugyan határozottan, hogy megfogadja Tisza tanácsát, de miután utóbb Perczel a Tiszával folytatott előleges megbeszélés alapján szintén Lukácsot ajánlotta és a király a kihallgatott politikusokat nem tartóztatta tovább Bécsben, az a nézetük, hogy a korona hajlani fog a tanácsukra és újból meg fogja hallgatni Lukács Lászlót.

Mindenesetre befolyása lesz erre gróf Khuennak, aki még mindig a korona bizalmasa, akit azért rendeltek fel újból Bécsbe, hogy vele együtt beszéljék meg és fontolják meg mindazt, amit a tegnapi meghallgatott politikusok javasoltak. Lukács ma a királynál lesz, aki újból fel fogja neki ajánlani a miniszterelnökséget avval az utasítással, hogy kabinetjét még a héten alakítsa meg és fogjon erélyesen a kibontakozás munkájához. Lukács bizalmasai körében állítólag azt mondta volna,

hogy ő a kabinetalakítást most el fogja vállalni, mert a multkor azt ígerte a királynak, hogy újlágos meghívása esetén nem fog kitérni a megbízatás elől.

A pártok természetesen még állást nem foglalhatnak; de az bizonyos, hogy Lukács miniszterelnöksége — noha ez sem népszerű — nem kelt akkora visszatetszést, mint Tisza Istváné.

Gróf Khuen Bécsben.

Gróf Khuen-Héderváry Károly tegnap reggel Bécsbe érkezett és a Sacher-szállóban szállt meg. A meghívó a legfelsőbb kihallgatásra délelőtt 10 órára szól.

Lukács Lászlót Bécsbe hívták.

Gróf Khuen-Héderváry Károly tizennyegig volt kihallgatáson. Legfelsőbb rendelkezésre holnapra is itt marad. Holnapra rendelte fel a király Lukács László pénzügyminisztert is. Más kihallgatásról egyelőre nincsen szó.

A József-ezred ünnepe.

— Két fegyvertény jubileuma. —

A József kir. herceg nevét viselő nagyváradi 37-ik gyalogezred szép emlékünnepre készül.

Kettős ünnep lesz ez; megemlékezés azokról a történelmi tényekről, mikor a József-ezred dicsőséget szerzett vitézségével, önfeláldozásával.

Majdnem egy századdal ezelőtt Lipscsnél a szövetséges hadak megalázták Napoleon seregeit, mikor már azt hitték, hogy egész Európa a lábaihoz omlik a nagy hódítónak. A József-ezred csapatai hősiességgel küzdöttek a szövetségesek között s rész illette a dicsőségből őket. Ennek 90-ik évfordulóját ünneplik meg.

De egy másik történelmi tény is alkalmat ad az ezrednek az emlékezésre és ünneplésre.

Egy negyedszázaddal ezelőtt harcoltak katonáink Bosznia és Hercegovina hegyei között a főkelőkkel.

retem magát, akinek kicsike, törékeny, hideg és egyszerű mosolya alatt mégis egy vulkán ég, forrong. Maga az érzékfeletti és a materialisnak csodás összetétele s kíváncsi vagyok rá, Drusilla, hogy melyik az erősebb a természetében?

A leány hosszan rátekinthet s ajkain kemény vonás jelent meg.

— Nem vagyok érzékfeletti és az életben volt már egy-két epizód. Nem bánja George?

— Miért bánám? Bizom benne, hogy most már hű marad hozzám.

A leány a homlokára tette a kezét, mintha valami alkalmatlan gondolatot akarna onnan elűzni, aztán csendesen szólt:

— Ne menjünk fel a nagybátyámhoz?

— Nem, még nem. — Lehuzta maga mellé a diványra s az arcába nézett. — Milyen szépen elrendezte a haját! Ezek a homlokába függő fürtök pompásan illenek az arcához. Nem csoda, ha hat éven át maga volt a szezonok elismert szépe. De Drusilla, kedves, hol lakott addig, míg Silas bácsi New-Yorkba nem kísérte?

A leány különös tekintettel nézett rá.

— Egy vidéki falucskában. Egész más élet volt, de annak már vége, és — és kérem, ne beszéljünk többet róla.

Az ablakhoz lépett és dobolni kezdett rajta ujjával. Majd visszafordult újra a fiatal ember felé és folytatta:

— Vallja be, George, szeretett-e valaha

igazán valakit azzal a régi, becsületes, ősi szerelemmel?

— Ha már felelni kell rá, hát igen; de az már régen volt. Én csak huszonhat éves voltam akkor s ő még csaknem gyermek.

Drusilla újra visszaült mellé a divánra.

— Ez érdekes — szólott. Szép volt?

— Magam sem tudom; az ember vak, mikor szerelmes. Körülbelül olyan magas volt, mint maga, talán egy gondolattal alacsonyabb.

— Én magassarku cipőket hordok.

— Ő ezt nem tette. A haja pedig barna volt.

— Az enyém pedig vörösre van festve, mint ahogy a divat parancsolja — nevetett a leány gunyosan.

— Ez hatásosabb.

— És jól öltözött?

— Pompásan. Frissen mosott, hűvös kartonruhákba.

— Az én ruhám meg Isten tudja, hány dollárba került!

A férfi végignézett tengerzöld selyemruháján, a merész szabáson s a rézszerű ékitésen.

— Bájosan bizarr! — mondta nyugodt mosollyal, azután elhallgatott. De a leány nem hagyott neki békét:

— Es hol találkozott azzal a kislánnyal?

— Egy nagy betegség után London közelében egy kis faluba mentem s ott beleszerettem ebbe a leányba. De még akkor nem volt

vagyonom s nem árultam el előtte szerelmemet. Azért mégis azt képzeltem, hogy éreznie kell, hogy szeretem s ő várni fog reám. Hét év telt el, míg újra visszatértem. Akkorra anyja és atyja meghaltak s a leány eltűnt a vidékről. Mindent megkísérlettem, hogy nyomára akadjak, de ez nem sikerült.

— Miért nem irt neki a hét év alatt? — kérdezte Drusilla remegő hangon. — Honnan tudta volna, hogy még visszatér?

— Tudnia kellett volna, hogy szeretem és a levelek egymásban való bizalmunk idealizmusát lerombolták volna. Mindig úgy álmodtam róla, amint édes, bánatos arccal vár reám. Őrült voltam, romantikus bolond, mint minden idealista.

— És még most is szereti, George? — kérdezte Drusilla csöndesen.

— Mint egy ifjúkori emléket. De maga. Drusilla, férfikorom valósága s az egyetlen, aki agyamat és szívemet uralja. Bármily tiszta és édes volt az a leány, ma már nem tudna rám hatni.

— Vajjon most is olyan édes és tiszta még? — kérdezte a leány halk, szomorú hangon. — A nők hamar változnak.

A férfi haragosan válaszolt:

— Ne szóljon így! Örökké szent marad előttem!

— Nekem is volt egy történetem, George, — mondta a leány s megfogta a fiatal ember kezét, — elmondjam? Nem lesz féltekeny?

A József-ezred is bőven kivette részét egy a küzdelemből, mint a dicsőségből.

Véres és emberpusztító küzdelmek után a mi háziezredünk fogta el a fölkelők vezérét: *Hadzsi Loját*, ezelőtt negyedszázaddal.

Ezeknek a derék és vitéz fegyvertényeknek szentel jubileumot az ezred.

A nagyszabású ünnepélyt október 16-án, pénteken délelőtt tartják meg s arra *József* kir. herceg és családján kívül meghívta az ezred dr. *Szmracsányi Pál* v. b. t. t., váradi püspököt, dr. *Radu* Demeter gör. kath. püspököt, dr. *Beöthy* László főispánt, *Rimler* Károly polgármestert és a város előkelőségeit.

Az ünnepély táborig misével a várban lesz. Kellemetlen idő esetén az ünnepélyes szentmise a Szent László-templomban fog megtartani, egyházi beszéddel. A szent misét és a predikációt *Kozáry* Gyula honvéd hadapródiskolai lelkész-tanár tartja. Az első pad-sorok a katonai és polgári előkelőségeknek lesznek fenntartva.

Az ezredparancsnokság az ünnepélyre a következő meghívót küldte szét:

Meghívó. József főherceg nevét viselő cs. és kir. 37-ik számú gyalogezred tisztikara nevében, a leipzigie népek csatája 90-ik, ugy-mint a boszniai hadjáratban való részvétel 25-ik évfordulójának megünneplésére.

Sorrend:

1903 október 16-án.

Délelőtt 9 órakor: ünnepélyes táborig-mise a vár belső udvarán;

Az ezredparancsnok, bebenburgi báró *Karg* János ezredes beszéde az ezredhez a nap jelentőségéről;

A katonai szolgálati jelvények átadása tiszteknek és altiszteknek;

Nagy-Várad város alapítványának szétosztása 8 altiszt között.

Az ezred díszmenete.

TAJÉKOZTATO.

Október 15. A biharmegyei elmekórház megnyitása.
Okt. 26. Sakkverseny a Royal-kávéházban.

UJDONSAGOK.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 8-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Wolafka** püspök szereplése a kath. nagygyűlésen. A magyarországi katolikusok e hó 19., 20. és 21-én tartják IV. nagygyűlést a székesfővárosban. Az idei nagygyűlés is igen impozánsnak ígérkezik, amennyiben az ország minden részéből több ezren jelentkeztek részvételre. A nagygyűlésen a hazai katolikus társadalom összes kiválóságai fognak előadókként szerepelni. Tegnapelőtt káptalanunk illustis tagját, dr. *Wolafka* Nándor cz. püspök debreczeni prépost-plebánost kérte fel a rendezőbizottság, hogy a nagygyűlésen, mint felolvasó működjen közre. *Wolafka* készséggel engedett a fölkérésnek s 20-án tartja meg felolvasását »Miképp vethetünk gátat a szociá-lizmus terjedésének« czimmel. A felolvasás iránt nagy érdeklődés nyilvánul a főváros kath. társadalmában, tekintve az előadó kiváló személyén kívül a tárgy fontosságát is.

* **Elhalasztott sorsolás.** Az országos orvos-szövetség sorsjegyeinek huzását elhalasztották. A huzást visszavonhatatlanul ez évi deczember 16-án, szerdán tartják meg, az orvosegyesület Szentkirályi-utca, 21. számú helyiségében. A huzás elhalasztása azért történt, mert az utolsó napokban mind nagyobb érdeklődés mutatkozott a sorsjegyek iránt, s az elhalasztás által a megteremtendő nyugdíjalapra annál több befolyt.

* **A sorozás.** Az ex-lex daczára lesz e hónapban sorozás; igaz, hogy ez csak olyan fiók-sorozás lesz. A honvédelmi miniszter ugyanis elrendelte, hogy a sorozó bizottságokat össze kell hívni s az itt tartózkodó osztrák honosok felett rendesen meg kell tartani a sorozást, továbbá megvizsgálandók azok a szülők, akiknek gyermekei a szülők keresetképtelensége folytán kedvezményben részesülnek. Nagyváradon október hó 20-án, a jövő kedden ül össze a sorozó bizottság, hogy a miniszter rendelkezéséhez képest megtartsa a fióksorozást.

* **Rákóczi hamvainak hazaszállítása. II.** *Rákóczi* Ferencz emlékének szentelte a magyar nép ezt az évet. A törvényhatóságok vették, hogy minél méltóbban ünnepeljék a nagy szabadsághóst. Ünnepélyeket, kiállításokat rendeztek, mozgalmat indítottak *Rákóczi* szobrának felállítására, a nemzeti hőst hazatérőnek bélyegző törvény törzése és végül a fejedelem Rodostón, Konstantinápoly mellett nyugvó hamvainak hazaszállítása iránt. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén tárgyalta Debreczen város törvényhatóságának átiratát, a melyben a *Rákóczi* Ferencz hamvainak hazaszállítása iránt a képviselőházhoz intézett feliratának pártolását kéri. A közgyűlés elhatározta, hogy a szomszéd város feliratát pártolja, hasonszellemű felirattal. Nagyvárad város most küldötte el feliratát a képviselőházhoz, a következőkben:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Debreczen sz. kir. város közönsége feliratot intézett a mélyen tisztelt Képviselőházhoz, hogy II. *Rákóczi* Ferencz fejedelem és társai földi maradványai hazaszállítassanak s ezen feliratot támogatás végett hozzánk is megküldötte.

Evszázadok mulasztása az, hogy a hazaszeretet és szabadság mártyrja: II. *Rákóczi* Ferencz fejedelem távol az édesháza meg-szentelt földjétől idegenben aluszsa örök álmát. Hazafias készséggel járunk tehát ahhoz, hogy ezen mulasztást helyrehozzuk s kérjük, hogy nemzetünk nagy fia, a vele együtt anyai nemes, hű társ a haza- és szabadságszeretet vértanúinak földi maradványai ünnepélyesen hazaszállítassanak s ez irányban a magyar királyi kormány megfelelő intézkedésre utasíttassék.

A város közönsége nevében

Rimler Károly,
polgármester.

* **Apácák a gyermekórházban.** Mindjobban belátják, hogy a kórházakban a beteg-ápoló apácák megbecsülhetetlen szolgálatokat tesznek önfeláldozásukkal. Biharvármegye törvényhatósági bizottsága évekig buzgólkodott, hogy a megye kórházába apácza ápolókat nyerjen. Azóta a betegápoló nővérek működését teljes elismeréssel halmozzák el. Nagyvárad

— Miért lennék az, a multra? kérdezte a férfi nyugodt fölényvel.

— Az én történetem nagyon hasonlít az előbb elmondotthoz, — suttogta a leány idegesen, — tegyen a hősnő szerepébe és... A férfi halkán felkaczagott:

— A »belle dame sans merci« az én szegény hősnőm helyén! Mily komikus gondolat ez, Drusilla!

— Ne nevezzen így! — szólt méltatlankodva a leány.

— A visszautasított imádó adták magának ezt a nevet, nem én.

A leány le s fel sétált a szobában, selyem uszálya suhogva követte.

— Sohasem szerettem egyet se közülök. Lehet, hogy a szenvedélyükkel játszottam, de az igaz szerelemmel soha, George. Es végre is, ki az oka annak, hogy az lettem, ami vagyok? Senki más, mint az az első, aki megtörte a szívemet... Az az ember, akit egész életemen át szerettem, de soha oly mélyen, mint — ma.

— Különös teremtmény az Istennek maga, Drusilla! — mondta a férfi minden felindulás nélkül. — Nincs a világon egy második asszony, aki ezt szemébe merné mondani annak

az embernek, akinek holnap hűséget esküszik.

— De én szeretem az őszinteséget...

Drusilla még egyszer ránézett, aztán az ajtóhoz közeledett.

— Mindjárt visszatérek George, — szólt csendesesen. — Várjon reám és gondoljon — Altheára...

Harford George bámulva s meglepetve nézett utána.

— Althea, Althea... dadogta önmagának — honnan az ördögből ismerheti a nevét az a leány?

— Visszavetette magát a kanapé párnái közé és gondolkodni kezdett:

— Így hát Drusillának is volt valakije, a kit szeretett! Mily bolondnak kellett lennie annak az embernek, hogy elhagyta! Mily sok varázs van ebben a lányban, daczára annak, hogy festi magát s hogy a hajaszine sem természetes! Titokzatos, édes tanulmány s az egyetlen asszony a világon, a ki megtanít — felejteni...

E perczben kinyílt az ajtó s valaki bejött. Drusilla volt az, vagy álmódott?

Egy leány állt előtte, fehér arczczal, simán lefésült hajjal, egyszerű, divatját mult, frissen vasalt, hűvös kartonruhában.

Harford rátekintett s ijedt kiáltással ugrott fel a kanapéről.

— Jó Isten! Drusilla... Althea! Mily kegyetlen játék, mily fájó guny ez?

— En May Althea vagyok, George — szólt a leány sirva-nevetve — Silas bácsi azt kívánta, hogy elhunyt felesége nevét használjam, innen a névcseré.

— Mit? Maga... maga May Althea lenne?...

Szinte kővémeredve állt előtte.

— Igen; persze hogy az vagyok. De mért néz reám oly csalódottan? En első pillanatra felismertem magát, de maga, maga nem ismert rám.

Könyörögve nézett reá.

— Nehéz lett volna Altheát Silas Drusillában keresni — mondta a férfi keserűen.

A leány gyorsan lélegzett s hebegni kezdett!

— Ugy-e nem haragszik édes?

— Szerettem Altheát — mondta amaz, mintha nem is ballotta volna az előbbi szavakat. — Miért nem maradnak a halottak a sirjaikban? Borzasztó az élőkre nézve ez a vándorlásuk...

— De most már minden jól van, George, — suttogta a leány félénken — végre meg-

**Nagymennyiségben megérkeztek
szőlő szállító kosarak**

5 és 10 kilós ürtartalommal.

Az iskola idény beálltával különböző alaku kötőkosarak, iskolatáskák, melyek legolcsóbb árakban lesznek árusítva. Továbbá nagy választék gyermekkocsikban, utazó kosarakban stb.

Számos megrendelést kérve kiváló tisztelettel

OPPENHEIM F. VILMOS kosáráru kereskedése

401.

Nagyvárad, Fő-utca, Barts-ház.

város törvényhatósági bizottsága a Szaroveszky-gyermekórház felállításakor elhatározta a szabályrendeletbe iktatta, éppen az igazgató-főorvos óhajára, hogy a beteg gyermekek ápolását apácákra bizza. Azonban a kórház megnyitáskor nem tudtak a rendből ápolókat adni. Most végre a régi óhaj valóra vált. A napokban öt Ferenczreadi irgalmas nővér elfoglalta helyét a Gyermekórházban. Az öt betegápoló apáca közül kettő főnöke magyar, de a többiek is értik és beszélnek némileg a magyar nyelvet. A kórház igazgató-főorvosa a humánus intézet bővítését óhajtja, mert a kórházat mindjobban igénybe veszik a szülők s nem várt beazon jóslgatás, hogy a kórházról idegenkedni fog a közönség. Az apáca ápolók behelyezése által bizonyára még fokozottabb lesz a bizalom a kórház iránt.

* **A braunschweigi trón.** Berlinben gyűlést tartottak a braunschweigi walfek s elhatározták, hogy valamennyi német szövetséges fejedelemehez feliratot fognak intézni — kérve, hogy a kumberlandi herceg foglalja el a braunschweigi trónt.

* **Tűzfészek a város közepén.** A rég mult idők sok kellemetlen maradványa szakadt Nagyváradon a jelen kor nyakába. Az utcák girbe gurbán vannak beépítve s most nagy bajjal lehet lépésről-lépésre javítani a régi könnyelműségen; a város közepén gyártelepek, borszáritók rontják a közegészségügyet s mikor a város felir ellene, a miniszter a régi jogra hivatkozva, elutasítja a várost; tűzfészek eltávolítása helyett azok fejlesztésére adnak engedélyt. Legfeljebb egy-egy veszélyes tüzesetnél gondolkoznak pár napig a jobbik eszükkel, de marad minden a régiben. Most ismét egy ilyen esetről értesültünk. A Nagyhid mellett, egész sor rozoga ház közepette áll a Löblé-féle szeszfinomító. Hogy ma is nem szeszgyár és marhahizláló, csak a szeszadó törvénynek köszönhetjük. Mikor a gyakori tűzvesztek kiütöttek e helyen, a mostani polgármester, mint főkapitány a gyár beszüntetését javasolta s válaszul a tanács engedélyt adott nagyobb gyárkérmény emelésére. Azóta felrobant a szeszfinomító, de még nagyobbra építettek. Most pedig még olajgyárat akarnak a

tudtuk az igazat s most már boldogok lehetünk . . .

Előtte állt s a tekintetét reá függesztette kinos, fájdalmas várakozással.

— Igen, találkoztunk — mondta a férfi csendesen. — De nem a régi Altheával. Előtte csak egy olyan asszony áll, aki kivette részét az élet gyönyörűségeiből, aki alig mosta le arczáról a festéket, s aki magára öltötte az én szent halottam színehagyott ruháit. Mondja, Drusilla, hogy tehetted ezt?

— Az lettem amivé maga tett engemet, s mégis csak az imént a nevét akarta adni nekem — dadogta a leány s összeszorította a két tenyerét kétségbeesésében.

— Az régen volt. Két asszonyt egyszerre nem vehetek feleségül. Ha Drusillát akarnám ölelni, Althea lelke nézne rám a szeméből, s ha Althea után szaladnék, a Drusilla szivdobogása állná utamat. Oh, értsen meg és ne kineznek egymást tovább! . . .

A leány végre megértette. Egyszerre, vilámcsapásként tört rá a tudat, hogy mindennek vége van. De nem akarta, hogy sajnálják.

— Nos, — mondá metsző gunnyal — legalább a menyasszonyi ruhám nem vész kárba. A holnapi bált abban fogom végigtánczolni.

A férfi meghajolt és elhagyta a szobát.

szeszfinomító mellé építeni. A telepengedélyezési eljárás folyamatban van s kétségtelenül az engedélyt meg is adja a hatóság. De hát hol marad a környék lakosságának a köz- és vagyonbiztonsága? Hiszen köztudomású dolog, hogy míg az egész város széptül, Kolozsvár-utca ezen része a régi elhagyott állapotban van s ennek főoka éppen a Löblé-féle szeszgyár és a Weisz-féle borszáritó. Ki építkezne ilyen tűzfészek és büzt terjesztő ipartelep mellett, mikor csak az ingatlan értékcsökkenésére van kilátásuk. A városi tanácsnak végre-valahára komolyan kellene már ezekkel a kérdésekkel foglalkozni.

* **A nagyváradai cipészipari szaktanfolyam.** Szeptember 27-ike óta tart a sport-téri pavillon termében a cipészek számára rendezett szaktanfolyam, melyen a kereskedelmi miniszter megbízásából Bodh József szaktanár a »Cipész Szaklap« szerkesztője tart előadást. Az előadások első része a szakmértannal foglalkozik. A tanfolyam hallgatóinak gyakorlati munkája 19-ikén kezdődik. A szaktanfolyam ünnepies bezárása 25-ikén lesz, a mikor a készített munkákat ki fogják állítani és a kereskedelmi miniszter s a kereskedelmi és iparkamara kiküldöttjeinek jelenlétében bizonyítványt fognak adni a szaktanfolyam hallgatóinak. Mint értesültünk, a tanfolyam hallgatói Bodh József tanárt fáradozásáért egy értékes emléktárggyal készülnek meglepni s a tanfolyam bezárása napjának estéjén társasvacsorát rendeznek Szabó Gyula körözs-utcai vendéglőjében.

* **A petróleum megdrágult.** A fogyasztó közönségre nézve kellemetlen hírről értesültünk. Az osztrák-magyar monarchia petróleumgyárai közös megegyezéssel kartellbe léptek a napokban, amelynek értelmében a kőolaj árát métermázsánkiat 29 koronáról 33 koronára emelték. Mint megbízható forrásból tudjuk, ez az áremelés még csak kezdete a további drágulásnak s nincs kizárva, hogy a petróleumár rövid időn belül esetleg 40 koronára is fel fog szökni. Ez a drágulás hozza magával, hogy a közönséges kőolaj literje 24 fillér helyett 32, egészen 35 fillérbe kerül pár nap óta.

* **A genie faj.** Kiss József, az érdekes fejű, törpe balladaköltő elnyujtott, megmondott szavakkal elmélkedett a geniekről. Az *Othón* bolyhosai álmélkodva hallgatták az öreg poétát. *Hock* János, a népszerű aeszetikus páter ép akkor haladt el Kiss József mellett, mikor az a zsidófaj genialis erejéről beszélt. *Hock* János odafordul az elmélkedő poétához.

— Ugyan hát mondj öregem csak egy igazi nagy zsidó zsenit!

Kiss József meglepődve néz a páterre s mintegy megsértődve mondja — no, hogy *külföldi* példával éljek, ott van *Heine*.

— Ugyan, ugyan öregem, hát nem tudod te azt, — válaszol *Hock* János — hogy *Heine* azután írta legszebb költeményeit, miután *kikeresztelkedett*.

* **A verseny elől — Amerikába.** El nem vitatható tény, hogy az ipar és kereskedelemben ma uralgó egészségtelen verseny káros kihatással van nemcsak az ipar és kereskedelemre, hanem a közönségre is. Eszelhető ez a káros hatás a városi vállalatok és munkálatoknál is. Mert nem mondhatja senki, hogy helyes az, amikor a városi munkálatokra vállalkozó iparosok egymást tulliczáltatva, 50—60 %-ot engednek a megállapított egységárból. Alig pár éve, az egyik vállalkozó iparos minden szó nélkül elment Amerikába; állítólag a sok adósságon kívül az is sarkalta az újvilágba, mert a városnál potom olcsón vállalta fel a bádogos munkákat s arra tekintélyes összeget ráfizetett volna. — Most ismét egy hasonló eset történt. A meghirdetett pályázatnál egy évvel ezelőtt *Fekete Márton* nagyvá-

radi iparos 57% árleengedéssel vállalta el a városnál teljesítendő bádogos munkákat. Csakhamar széltere panaszkodott, hogy nagyon beugrott s annyira ráfizet a városi munkákra, hogy a vagyona sem lesz elég. Pár hónappal ezelőtt aztán gondolt merészet s ő is szó nélkül eltűnt. Meg sem állott Amerikáig. Nagyvárad város felhívta *Vlad* Agoston bádogos iparost, hogy kérje az eltűnt iparossal kötött szerződés átruházását, az 57% leengedéssel. Itt azonban kiűnt, hogy mily egészségtelen volt az a verseny, amelyben az 57% engedményt elérték. *Vlad* Agoston ugyanis kijelenti a városhoz intézett beadványában, hogy készséggel hajlandó a város részére a bádogos munkákat elvállalni, de nem 57% engedménnyel, hanem 39%-al, amiért tisztességes munkát adhat a városnak. Ez a példa is mutatja, hogy a túlfeszített árleengedés nem vezet célhoz. Vagy a város kap silány munkát, vagy az iparos megy tönkre. A városnak pedig egyik sem lehet a célja.

* **Letartóztatott péksegéd.** A debreczeni királyi törvényszék a Rendőri Közlöny tegnapi számában magánosok elleni erőszak büntette miatt öt sőtösegéd ellen nyomozó levelet bocsátott ki, kérve a Debreczen területéről megugrott öt péksegéd letartóztatását. A nagyvárad rendőrség is figyelemmel kísérte tegnap a Rendőri Közlöny alapján az összes pékműhelyeket, szállókat s kutatásuk némi eredménytel is járt, amennyiben a körözötték egyikét *Pásztor* Jenő kassai születésű és illetőségű 29 éves sőtösegédet a Schön-féle pékműhelyben tegnap délután letartóztatta s nyomban átkísérte az ügyészséghez. Innen kihallgatása után fegyveres kísérettel az éj folyamán küldték át Debrecz nbe.

* **A belgrádi királygyilkosság.** Belgrádból táviratozzák, hogy a skupstina szerdán kezdi meg a felirat tárgyalását s ebből az alkalomból több képviselő szóvá fogja tenni a június 11-iki királygyilkosságot és a nisi összeesküvést. Az ítéletet eddig nem hirdették ki a nisi összeesküvésben részes tisztek előtt. A Narodni List írja, hogy az ítéletet nem egyhangulag hozták.

* **Hirtelen halál.** *Nagy* Sándor ötvenéves Kolozsvári-utca 1. szám alatt lévő házában lakó csizmadia tegnap kora reggel felkelt s teljes egészségben hozzálatott munkájához. Javában dolgozgatott a szorgalmas csizmadia, míg egy hat óra tájban a kerekasztól a földrezuhan s nyomban meghalt. A szerencsétlent szivszélhűdés ölte meg. Kétségbeesett hozzátartozói azonnal orvost hívtak, ki azonban nem segíthetett.

* **Magyarok Rákóczi hamvainál.** Lapunkban többször tettünk említést arról a nagy szabású zarándokláról, melyet a nagy fejedlem Rákóczi zászlóbontásának kétszázadik évfordulója alkalmából Konstantinápolyba a fejedelem hamvaihoz rendez egy több főrből álló rendezőbizottság. A magyar zarándokoknak az a része, mely pénteken este indult el Predeal felé, szombaton este érkezett meg Bukarestbe. A magyar zarándokokkal szemben a román kormány igen nagy előzékenységet tanusított, a mennyiben Predealnál egy háromtagú küldöttség fogadta a magyarokat s szónokuk francia nyelven üdvözölte a zarándokokat Románia földjén a román kormány nevében. A beszédre *Desseffy* Arisztid válaszolt szintén francia nyelven. A román kiküldöttek ezután Bukarestbe kísérték a társaságot, mely Hotel Frascati és a Hottel Boulevard-ban szállt meg. A társaságnak az a része, mely Verciorova felől jött, vasárnap reggel érkezett meg és csatlakozott a már Bukarestben levőkhez. Bukarestben megnézték a nevezetességeket s a magyarok el voltak ragadtatva a román főváros szépségétől.

Délben pedig mindayján ellátogattak a bukaresti magyarság otthonába, a »Magyar Társulat«-ba, a hol már mintegy 150 magyar várta a magyarországi testvéreket, megjelentek az összes bukaresti magyar egyesületek vezetői is. A zarándokokat az egyesületben a Szent István király-egyesület dalárdája fogadta, a mi látóhatólag jól esett a vendégeknek. A bukaresti magyarokhoz *Dessenffy* Arisztid képviselőházi tanácsos és *Szadecaky* Lajos kolozsvári egyetemi tanár intézett szép, lelkesítő beszédet. Innen a zarándoklat vezetői az előzőken román hatóságok fejeit keresték fel és megköszönték figyelmességüket, a kik ezután a vendégek távollétében a szállodában hagyták névjegyeiket. Ebéd után az egész társaság tovább utazott Konstanza felé. A társaságot Konstanzaig egy román államvasuti tisztviselő kísérte. A száz főből álló zarándoklat már vasárnap Konstantinápolyba érkezett báró *Nyáry* főrendiházi és *Dessenffy* Arisztid képviselőházi titkár vezetése alatt. A zarándoklat tegnap részt vettek a Benoit templomban tartott szentmisén. E templomban nyugosznak ugyanis Rákóczi hamvai. A magyarok diszes koszorút helyeztek az emlékkőre, majd a mise végén a Szózatot énekeltek. Délután kirándultak Rodostóra, hol Rákóczy utolsó éveit töltötte. A kirándulók az osztrák-magyar nagykövetség közvetítésével megtekintik a szultán palotáját s résztvesznek a szelámlikon.

* **Az ajándékló foga.** Az amerikaiak praktikusak; ők megnézik az ajándékló fogát is. Legalább arra vall az az érdekes hír, amit New-Yorkból írnak. Kevés országban oly bőkezűek az emberek, mint aminők a jankék. Persze tehetik. Az ajándékozás valóságos nemzeti mánia náluk. Ajándékot ad a kereskedő a vásárlónak, a színházdirektor a közönségének, az orvos a betegének és — nagyon természetesen — a jóbarátok egymásnak. Sértezzsamba megy, hogyha az ünnepeket üres kézzel mennek meggratulálni a barátai. Újév és karácsony napján milliókra rognak azok az ajándékok, amiket egymásnak adnak a new-yorkiak. A legbőkezűbbek azonban a lakodalmas vendégek. Hanem Amerikában éppen úgy, mint egyebütt, sok olyant kapnak ajándékba, amire nincs szükségük. Most az okos yankee hölgyeknek jó gondolatuk támadt. Megtalálták a módját annak, hogy a fölösleges ajándékokat hasznosakra váltsák. New-York egyik elegáns utcájában egy üzlet nyílt meg a minap. Az üzletet egy női bizottság alapította és tartja fenn. Ebbe az üzletbe hordják a hölgyek azokat az ajándékokat, amiket kaptak, de amelyekre nincs szükségük. A sok portékát mindenki bizományba adja, hogy kölcsön megállapodások után egymás közt kicserélik a tárgyakat. Az érdekes üzlet atéle kis tőzsdé s a déli órákban szép látnivalót nyújt benne a sok elegáns hölgy, akik egymással alkuszának, csereberélnek. Amióta az üzlet megnyílt, máris oly nagy a forgalom benne, hogy a többi kereskedők féltékenyek rá. Belépődíjat is szednek azonban s ebből tartják fenn az üzletet, amely mellett egy kis thea-szalónban pihenni ki a fáradságos alkudozásokat a ladyk csapata.

* **Eljegyzés.** *Kurták Márton* a 37-ik gyalogezred őrmestere eljegyezte *Sebessy Károly* kedves és szeretetreméltó nevelt leányát *Zilahy Ilmát*.

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét** *Oppenheim F. Vilmos* kosáráru kereskedésének lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét** *Szabó és Hajnal* jöhrü fűszerkereskedő cég lapunk mai számában levő hirdetésére. 117

x **Disznótor.** Ma szerdán, október 14-én nagy disznótor rendez *Szabó Gyula* jöhrü vendéglő Nagykörs-utcán.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szerda: A svihákok
Csütörtök: Lemondás.
Péntek: Bajusz.
Szombat: Drótostót.
Vasárnap: d. u. Obrenovics Sándor, este: Drótostót.

Műsorváltás. *Ruzsinszky* Ilona betegsége miatt a mára hirdetett Viceadmirális helyett mára a *Svihákokat* tűzte műsorra a színház vezetősége. A tavaly nagy sikert ért kedves zenéjű operett szereposztása marad a tavalyi, a hogyan az újjászervezett társulat a darabot bemutatta.

Lemondás. *Karczag Vilmos* színműve kerül színpadra csütörtökön, főszereplők: Somogyiné, K. Kápolnai J., Berlányi, László, Tóth, Keszler, Bognár, Szóke stb.

Drótostót. Nagyban folynak az előkészületek *Lehár* nagysikerű operettjére, melynek szombaton lesz a premiérje.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 13. Bérletszám 13. (páratlan.)

Ma szerdán, 1903. október 14-én:

A svihákok.

Operette.

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona, földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsólye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Tamlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, csütörtökön, október 15-én

Lemondás.

Operette.

EGYESÜLETEK.

A „Biharmegyei Kör.” Nagyvárának és Biharországnak a budapesti egyetemeken tanuló ifjai a »Budapesti Újságírók Egyesületé«-ben folyó hó 10-én este 8 órakor tartották első összejövetelüket, melynek főtárgyául a »Biharmegyei Kör« ezidei vezető embereinek megválasztása volt napirendre tűzve. A folyó évi tisztviselői kart egyhangu lelkesedéssel a következőkből alakították meg:

Elnök lett *Rotler Sándor*, alelnök *Govrik Ákos*, főjegyző *Serényi Gusztáv*, pénztáros *Német László*, ellenőr *Eliás Márton*, háznagy *Swarcz Benő*, aljegyzők *Szántó Ákos* és *Ritter Dezső*. — Bizottsági tagul megválasztottak: *Kováts Sándor dr.*, *Fried Lőrincz*, *Mann Adolf*, *Kenyeres Béla*, *Sarkady Béla*, *Róth Sándor* és *János Károly dr.*

A kör agilis elnöke a választást követő programbeszédében az egyesület céljairól a biharmegyei származású és szegénysorsu egyetemi hallgatók segélyezését, az egyívő tartozás és a meleg baráti szeretet fejlesztését hangsúlyozta mint olyan célokat, melyek elérésére a kör minden tagjának törekednie kell. Együttal társadalmi akció megindításának eszméjét vetette föl mint olyat, mely mellett a

multban már szép sikereket felmutatott segélyakcióit szélesebb alapokra lehetne fektetni.

A lelkes hangulatban lefolyt estély további pontjait az Országos Szini Akadémiának négy kiválóan ügyes növendéke, *Vámos Hugó*, *Molnár László*, *Doctor Károly* és *Lóránd Ernő* hazafias szavalatokkal és kaczagató monológokkal töltötte ki.

SPORT.

Sakkverseny Nagyvárádon.

A nagyvárad sakk-kör, mint már említettük, sakk-versenyt rendez a Royal-kávóház külön termében. A verseny október hó 25-én délután 5 órakor kezdődik.

A versenyen részt vehet bárki. Jelentkezni a tornavezetőnél az 1903-ik évi október hó 15-ének esti 8 órájáig lehet.

A két osztályba sorozott játékosok mindegyike a saját osztályába tartozók mindegyikével 2—2 játszmát vált, egyet a fehér, egyet a fekete színnel játszva.

A rendes játéknapok kedd, szerda, csütörtök, szombat és vasárnap. A játékidő mindenkor d. u. 5-től 8 óráig tart.

A verseny-bíróság elnöke *Urban Adolf*. Tagjai dr. *Böhm Jenő* alelnök és dr. *Adorján Emil* jogtanácsos. A jurynek hivatalból tagja *Hegyesi Pál* titkár, mint tornavezető, akinek azonban csak előterjesztési joga van.

A díjak az elért egységyszámok nagysága sorrendjében osztatnak ki.

Az I. osztály I-ső díja 60 korona, II-ik díja 40 korona, III-ik díja 20 korona. A II-ik osztály I-ső díja 15 korona, II-ik díja 10 korona, III-ik díja egy értékes sakk-könyv.

A díj-nyertesek mindegyike előismerő oklevelet kap és a legtöbb egységet elérő ezenkívül megkapja a »Nagyvárad sakk-kör« 1903. évi bajnoki címét.

Igazságszolgáltatás.

Szünet a monstre uzorapör tárgyalásában. Dr. *Breider Mór* uzorapörében tegnap szünetelt a főtárgyalás, mert első nap a vádlottak kihallgatását befejezték, a tanukat pedig mára, azaz szerdára idézték meg. Ma tehát megkezdik a büntető bíróság előtt a tanuk kihallgatását.

Ítélet a robogányi sokszoros sikkasztási pörben.

A mult hét elején kezdték meg a nagyvárad törvényszék büntető tanácsa előtt azt a szenzációs sikkasztási bünpört, melyben tegnap hozott ítéletet a büntető bíróság.

Annak idején részletesen ismertettük a bünpör részleteit, melyek lényegét abban foglalhatjuk össze, hogy *Wittenberger Jakab* robogányi helyettes körjegyző, ki 4 évig működött ilyen minőségben, s ez idő alatt mintegy 3000 koronát sikkasztott el a befolyt adópénzből, s a mutatkozó hiányt az adórajstrom egyes tételeinek meghamisításával leplezte. Ez üzlemmel hosszú időn át kijátszhatta a tanulatlan primitív oláh községi előjárókat s csak akkor kerültek üzelmek köztudomásra, mikor a nyomorúságos hegyi lakókat *Wittenberger* újra zaklatta a már egyszer befizetett adó behajtásával. E miatt aztán többen panasza mentek a fősolgabíróhoz, aki a vádak alapján megindította a vizsgálatot. Időközben a felfüggesztett robogányi körjegyző visszahelyezett állásába s az iroda átadásakor napfényre kerültek *Wittenberger* üzelmek. A vizsgálat folyamán mintegy 170 vádpont merült föl s ezek bizonyítása most a főtárgyaláson egy hetet vett igénybe.

A tárgyalás folyamán javarészen beigazolást nyert a súlyos vád.

Bebizonyosodott, hogy *Wittenberger* több alkalommal vett föl adóösszegeket s ezekről

nem számolt el, sem pedig nyugtát nem adott. Az így felvett adóösszegek leplezésére tör-tént hamisításokat a kirendelt szakértők bebi-zonyították.

A napokon át húzódó bizonyítási eljárás befejezése után *Vámosy Mihály* kir. alügyész foglalta össze vádbeszédébe a beigazolást nyert sikasztási eseteket s a sikasztó jegyző példás megbüntetését indítványozta.

A váddal szemben dr. *Dési Géza* csak gondatlan kezelésnek állítja a beigazolt sza-bálytalanságokat, s a sikasztás kriteriumait tagadja.

A büntető bíróság *Wittenberger* Jakabot a bizonyítást nyert vádak alapján hivatali sik-kasztás és közokirat hamisítás büntetésében mondta ki bűnösnek s a büntető törvénykönyv idevágó szakaszai értelmében 5 évi fegy-házzal és 6 évi hivatalvesztéssel büntette.

TAVIRATOK.

Lukács László miniszterelnöksége.

Budapest, okt. 13. (Saj. tud. táv.) Ujabb fordulattal ismét *Lukács László* pénzügyminiszter kerül kombinációba az ellentétek elsímitására. Lukácsot hosszabb rábeszéléssel sikerült arra bírni, hogy vállalkozzék az utolsó békülékeny mi-nisztelnök jelöltnek, s próbálkozzék elsímitani békés uton a korona és nem-zet közötti ellentéteket.

Lukács tehát ma délután Bécsbe utazott, hogy előterjesztést tegyen a ki-rálynak: mily feltételekkel hajlandó a kabinetalakításra vállalkozni. A szabad-elvű pártban biznak *Lukács* sikerében, míg maga Lukács pesszimistikusan nyilat-kozik s többek előtt kijelentette, hogy a király radikális megoldást követel, ő pe-dig arra nem vállalkozik. Ez esetben ismét Tisza lép előtérbe, aki ismételten úgy nyilatkozott, hogy joga van a ki-rálynak ex-lexben is feloszlatni a há-zat, hogy pedig Lukács visszalépése esetén a következmény ez lesz, megerő-síti *Perczel* Dezső nyilatkozata is, aki többek előtt említette, hogy a király el-keseredve a helyzet fölött, gyors és ra-dikális megoldást vár s ez alkalommal is nehezen lehetett rábeszélni az utolsó békülési kísérletre, melyre *Lukács* vál-lalkozott.

Lukács megbízatása esetén Tisza nem vállal tárczát.

Perczel belügyminiszter, *Hodossy* igazságügyminiszter lenne, *Héderváry* pedig vagy tárczát vállalna, vagy a *Bur-rián* gróf utódja lenne a nagykövetsé-gben.

Az ellenzék, ha megfelelő engedmé-nyekkel jön Lukács, nem támaszt ne-hézséget a békés megoldás elé. De leg-alább is az *Apponyi*-féle elvi elismerését jogainknak feltétlenül követelik.

Budapest, okt. 13. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű párt programján dolgozó 9-es bizottság ülésén *Apponyi* Albert gróf sürgette a mielőbbi megállapodást, hogy így az új kormány megalakulása előtt a párt egyetértése megerősödjék s a pártakarata kifejezésre jusson.

Az orosz hadügyminiszter lemondása.

Berlin, okt. 13. Pétervárról táviratozzák a *Berliner Tageblatt*-nak, hogy az orosz hadügyminiszteriumban változás készül. *Kuro-patkin* hadügyminiszter ugyanis kifejezte azt a kívánságát, hogy visszavonul. (M. T. I.)

A pápa és Franciaország.

Róma, okt. 13. Az *Osservatore Ro-mano* azt mondja, hogy ha a pápa *Loubet* köztársasági elnököt római látogatásakor nem fogadja, úgy ennek nem lesz Francia-ország ellen való ellenségeskedés jellege, hanem a szentszék nemzetközi politikája elveinek fog megfelelni. Épp ezért a francia püspöki karnak beadványa egy-általán nem lehet helyes, ismerve a püs-pöki kar a szentszék ezen alapelvét. (M. T. I.)

Az orosz czár nem megy Rómába.

Róma, október 13. A *Stefani*-ügynökség jelenti Darmstadtból: Hivatalos helyről közlik, hogy *Miklós* czár akaratától független okokból az olasz udvarnál való látogatását el kellett halasztani.

Róma, október 13. Az *Italie* írja: *Lobu-kinov* orosz rendőrönök, ki három napig tar-tózkodott Rómában, megvizsgálta az olaszor-szági politikai viszonyokat az orosz czár római utazására való tekintettel. Bizalmi emberei rosszul értesítették, amidőn azon ellenséges nyilvánulásukban, melyeket az olasz nép máris eláru, veszélyeket véltek látni.

Róma, okt. 13. Az orosz czár római utazása elhalasztásának híre nagy behatással volt és a lapok azt élénken kommentálják. A *Tribuna* azt írja: Az orosz rendőrség valóban jól értesült. Nem szabad azt állítani, hogy *Miklós* czár méltóságát és személyét Olasz-országban kevésbé védik és az nagyobb vesze-delemnek van kitéve, mint egyebütt. Nevezett lap emlékeztet arra, hogy *Miklós* czár utolsó franciaországi látogatása alkalmával nem tartotta szükségserűnek Párisba menni és utolsó ausztriai látogatásakor nem ment Bécsbe, hol ugyanazon időre két a látogatás ellen til-takozó szocialista népgyűlés volt egybe-híva. Olaszországban ilyesmi nem fordult volna elő. Az olasz hatóságok a leghatározottabb biztosítékot adhattak volna az iránt, hogy a czárt méltón és tisztelettel fogadják. Azon állítással, hogy a látogatás elhalasztása a legszélsőbb balpárt legkisebb frakciójának tudandó be, sikerült az ellenségeskedő tüntetések rendezői csekélyszámának annak a bebizo-nyítása, hogy túl nagy fontosságot tulajdonitot-tak annak. Nevezett lap azt reméli, hogy a fel-hők gyorsan szét fognak foszlani. A *Popolo Ro-mano* azt írja, hogy az elhalasztásnak oka nem Olaszország. A *Capitan* *Françassa* azt véli, hogy a kormány megtett minden intézkedést a rend biztosítására és *Miklós* czár személyének vé-delmére. Háromszáz egyesület biztosította a fogadó-bizottságot, hogy a czárt ugyanolyan lelkesedéssel fogják fogadni, mint az uralkodó-kat. — A *Giornale d'Italia* azt hiszi, hogy *Mik-lós* czár biztosan eljön Olaszországba, de csak akkor, ha más kabinet lesz Olaszországban. Az *Avanti* folytatja a *Miklós* czár látogatása el-len való campagnet. (M. T. I.)

Hírek a Balkánról.

Konstantinápoly, okt. 13. A midőn ké-lönböző lapokban azon véleménynek adnak ki-fejezést, hogy *Nacsevics* igykvéseinek az a célja, hogy az entente hatalmakat elválassza és azon aggódnak, hogy a szultán követi *Nac-sevicset*, tulbecstülük *Nacsevics* bulgáriai befo-lyását. Lehet, hogy a *Jildiz* különböző kísérle-tek teend, hogy kivonja magát részben az entente hatalmak határozatai alól, hogy azokat gyöngítse. Azonban nem fogja megkockáztatni

a szultán a Bulgáriával való formális szerző-dést, hogy evvel annak ugyszólván határozási jogot adjon *Maczedonia* többi nemzetiségét ille-tőleg. Számítanak a szultán részéről teendő kifogásokra és előidézendő nehézségekr, azon-ban meg vannak győződve, hogy a szultán utoljára is követni fogja az entente hatalmak intenczióit, melyekbe az összes hatalmak bele-egyeztek. Téves a *Temps* azon híre, hogy *Ausztria-Magyarország* és *Oroszország* nagykö-vevetségei egy *maczedóniai keresztény főkor-mányzó* kiküldését kívánták. Ezideig ez irány-ban semminemű lépés nem tétetett. Azon uta-sításokat, a melyeket a napokban a két nagy-követségől várnak, először át kell tanulmá-nyozni, mielőtt az illető akciók megkezdhetők volnának. (M. T. I.)

Oroszország és Japán.

London, okt. 13. *Báró Hayashi* japáni követ a *Central News* tudósítója előtt akként nyilatkozott, hogy neki nincs tudomása uti-mátumról, ellenben olyan híreket kapott kor-mányától, amelyek szerint szó sem lehet a háboru kitöréséről *Oroszország* és *Japán* közt. Mind a két országra nézve egyaránt rendkívül káros volna egy háboru s ezt az orosz kor-mány éppen olyan jól tudja, mint a japán. A háboru minden valószínűség szerint elkerül-hető lesz, de ha mégis kenyértörésre kerül a dolog, *Japán* reméli, hogy az ő részén lesz *Anglia* rokonszenve, mert *Angolország* is orosz szemmel nézi, hogy *Oroszország* nem tartotta meg a *mandzsuri* szerződést. A japán császár mindenesetre hallgatni fog a közvélemény sza-vára és aszerint fog cselekedni. (M. T. I.)

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény.

Irta: *Stella* (Szőke Berta.)

91

Könnyebb meghódítani az egész országot, mint annak az embernek, egyetlen szerelemről, gyön-gédségtől áthatott szót, az ajkára csalni. Azzal az emberrel szemben gyenge, erőtlén, ügyefo-gyott teremtsé törpül, a minden mástól cso-dált irónó.

— Nos, nem volna kedve hozzá? — szó-lalt meg ismét.

— Hagyjuk ezt doktor, a Gondviselés gond-jaiba mi nem kontárkodhatunk bele, mi vak eszközei vagyunk a sorsnak és...

— Az nem áll. Ki-ké saját sorsának ko-vácsa. Ha mi nem segítünk magunkon...

— Ugyan kérem, hát hogyan segíthetek én magamon? Csak nem varrom magam a nyakába!

— Azt nem. De nézze, ha nekem szabad kezét engedne, higgye el, hamarosan nyélbe ütöm a dolgot.

— Mit akarsz nyélbe ütni? — kérdé az észrevétlenül mellettük termett *Bánki*.

Márta nagyon megzavarodott. Szerette volna másra terelni a figyelmet, de bizony nem volt képes. Kéret sem tudta figyelmeztetni, mert az nagy buzgalommal kezdett beszélni tervéről.

— Es aztán ki lenne az a szerencsés ha-landó, akit a *Márta* nagysám rabigája alá akar-nál hajtani? — kíváncsiskodott *Bánki*.

— Hja, az titok, addig mig eredményt nem mutatok fel, nem szólok róla — felelt a *Márta* hálás pillantását tudomásul véve.

— No csak vigyázzon *Márta* na ysám, mert ez a kis *Aeskulap* hivatásából kifolyólag úgy kigyó-gyítja azt a bizonyost, hogy soha sem fog haj-landóságot érezni a kegyed közelébe jutni.

— Azon esetben doktor uram elcsik a proviziótól.

A férfiak távozása után különös érzelmek és gondolatok között maradt hátra. Büszkesége fellázadt a Kéri ajánlatára, bosszankodott gyengeségén, mely olyan, előtte érthetetlen módon hatalmaskodott fölötte, de mikor aynyi boldogsággal töltötte el gondolat lehetősége is, hogy célját elérheti: hogy a szeretett férfit magáénak mondhatta. Büszkesége kemény próbát állt ki ezalatt és bizony nem került ki győztesen a harcából. A szerető nő nem lehet büszke a férfival szemben, a kit mindennek fölé helyez — mentegette magát. Az első felhevülésében ugyan irni akart a doktornak, kérve őt maradjon semleges, bizza az egész ügyét a végzetre, de aztán mást gondolt. Huzzunk még egyszer sorsot, hátha szerencsés lesz a doktor keze és megnyeri számára a legmagasabb főnyereményt.

A másnapi posta megerősítette a Kéri ajánlatát. Láposi hosszú levélben adta tudtára a történeteket.

»Orülök — írta a többek között, — hogy megszabadultam attól az asszonytól akinek büvköre oly sokáig és oly erősen fogva tartott, mert nem lettem volna vele boldog. Most már belátom, hogy ő sohasem lett volna nekem az, aminek szerintem a feleségnek, a szó igazi nemes értelmében lennie kell. Fájlalom csalódásomat, most érzem, mikép többé nem fogok úgy szeretni tudni. Ilyen szenvedéllyel, ilyen odaadással csak egyszer szeret az ember,« stb

— És én a töredékekkel elégedtem meg — sóhajtott Márta a levelet összehajtva. Hanem aztán megvigasztalódott, az emberi szív ugy van teremtve, hogy kétszer is képes nagyobb, erősebb, szenvedélyeket befogadni. Saját magára gondolt. Négy év előtt még azt hitte, meghal a rajztanár hűtlensége fölötti csalódásában s ime most szeret csak igazi nagy kiolthatlan szenvedéllyel. Miért ne lenne Láposi szíve ilyen érzelmek másodszori befogadására képes?

Most örült, a miért a Mércziné ajánlatát elfogadta. Ha szünidejét Kapocson tölti, célja kivételéhez, kevesebb alkalma nyílnék, míg így, a doktor ügyes beavatkozása talán elősegíti az ügyet.

Láposi most csaknem naponta irt neki s a levelek csak fokozták a vágyát, azt a szíve-megnyerhetni, melynek szép és nemes tulajdonságai napról-napra jobban előtérbe jutottak. Most nem a rideg pedans bíró beszélt e sorokból hozzája, hanem mélyen érző művész lélek, aki a rideg külső burok csak oly ritkán és csak kivételes egyének előtt szólalt meg. Már csupán ez a bizalom maga közelebb hozta őt a léányhoz.

»Maga kedves Barátnőm felettébb bizalmatlan hozzám. — Irtá egyszer — Vagy nem volna mit bevallania? Ej, ezt nem hiszem! Aki olyan szépen tudja definiálni a szerelmet, mint maga, annak kellett is már éreznie azt a fájdalom és boldogságból összeszött érzeményt.«

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Határidők.

	Budapest, okt. 13.
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

	Budapest, okt. 13.
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. okt. 13-án.

Magyar aranyáradék 4%	118.30
Magyar koronáradék	97.60
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ %	—
Magyarvasúti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂ %	—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.60
Italmérségi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	97.40
Magyar nyeresémsorsjegyek-kölcsön	208.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	158.—
Osztrák járadék papírban	99.75
Osztrák járadék papírban	100.25
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák korona járadék	99.75
Osztrák államsorsjegyek	155.—
Osztrák magyar bank részvény	15.75
Magyar hitelbankrészvény	716.—
Osztrák hitelintézet részvény	651.75
Páti vista	19.03
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.25
Németbirodalmi márka	239.27
Londoni vista	95.75
20 márkás arany	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivatalától

17310
1903. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy a Mezei Izidor által felállítani szándékolt olajmalomtelep telepengedélyezése tárgyában f. év október hó 19-ik napjának délelőtti 11 órájára a

kolozsvári-utcai Löblé gyártelepen helyszini tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy esetleges kifogásait a helyszini tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vétetni nem fognak.
Nagyvárad, 1903 október hó 1-én.

Gerő,

454.

főkapitány.

Mintegy 50.000 különféle zöld ojtás eladó öszi szállításra, rendelések már most elfogadhatnak.

Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor- és déligyümölcs-üzletében

NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,

Nagybani szőlőeladás.

Csemege szőlő kilója **20 kr.**

Nagyobb vételnél árendegmény.

Görög- és cukordinnyekben nagy választék.

Nagy raktár sajt-neműek, prágai sódar, szalámiból. Naponta friss **TEA-VAJ** 1 kilo 1 frt 20 kr.

Világhírű

Előpataki gyógy- és borvíz.

Egy liter 10 kr.

Kérjük t. vevőinket napi vagy heti szükségletüket feladni, a mit kihordó kocsinkkal díjtalanul hazaküldünk.

Vidéki rendeléseknél csomagolást nem számítunk s díjtalanul küldjük az itteni állomáshoz.

Számos megrendelést kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

SZABÓ ÉS HAJNAL.

Ujdonság! Megay Foot-Ball bombái a legkiválóbb csokoládés gourmand-csemege 1 darab 15 kr.

Mezey Sándor, Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt. Uri, női divat és fehérnemű raktára.

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe kizárólag legjobb minőségű árukkal felszerelt raktárát.

Urak részére: Kalapok, fehérneműek mérték szerint a legjobb kivitelben. Keztyűk, harisnyák, meleg gyapju alsó ruházatok. Különlegességek nyakkendőben, gallérok s minden idetartozó cikkek.

Hölgyek részére: Juponok, Blousok, pongyolák, fűzők, harisnyaneműek, keztyűk s mindennemű ruházati idény és pipere cikkek, a legválogatottabb kivitelben,

gyermekruha ujdonságok.

Meleg alsó ruházatok gyermekek részére.

Vidéki rendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek. Kivánatra választék küldetik.

Mezey Sándor,

Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt.

A váradi-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárnál. 307.

Uj! VENDÉGLŐ Uj!

A n. é. közönségnek, jó ismerőseimnek és barátaimnak van szerencsém becses tudomására hozni, hogy Nagy-Körözs-utca 1. szám alatt, egészen újonnan épített helyiségben egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Vendéglőt

Szeptember hó 26-án este egy elsőrendű zenekar közreműködése mellett megnyitottam.

A gyönyörűen festett és berendezett nagy és kényelmes éttermemben tisztelt vendégeim kettő étellel, tisztán kezelt legjobb minőségű italokkal lesznek előzékeny és legpontosabb kiszolgálás mellett el látva és hiszem, hogy a teljes megelégedés folytán gyakran fognak megjelenésükkel szerencsételni.

A nagybecsű közönség pártfogását kérve vagyok

mély tisztelettel

SZABÓ GYULA,

vendéglős.

Nagy Körözs-utca 1. szám.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó. 417

Hirdetések felvételnek a legjutányosabb árban e lap kiadóhivatalában.

ELSŐ NAGYVÁRADI

műkelfestő, pliszérozó és vegyészeti ruhatisztító intézet.

Fő-üzlet Körözs-utca 1. — Fiók-üzlet színház-bazár.

Van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmét felhívni, hogy üzletemet a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

pliszérozó intézettel

nagyobbitottam. Intézetem oly arányokban van felszerelve, hogy a legkényesebb izlést is teljesen fölülmulja. Festek, pliszérozók és tisztítók bármilyen díszes ellátott munkákat, színházi, katonai, egyházi ruhákat, mindenféle szőrmék és tollakat. Különléle arany, ezüst, vagy bármilyen díszes ellátott tárgyakat saját felügyeletem alatt a legkittünöbben egészen tisztítok.

Csipkefüggönyök a legolcsóbb árban tisztítanak.

11 év óta fennálló, saját vezetésem alatt levő **VEGYITISZTÍTÓ INTÉZETEMBE** mindenki bizalommal küldheti tisztítás végett a ruhát, rég ösmert vegyítisztító intézetemben minden munkát **mérsékelt árban vállalom** s törekvésem mint eddig, ezután is a közönség minden igényeit dicséretesen kielégíteni.

Mély tisztelettel

Szabó László,

vegyi ruhatisztító és kelmefestő.

430.

BOLGOZÓ-TELEP: PECZE-UTCZA 170. (Saját ház.)

Uj gőzmosóda.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni a n. érdemű közönséget, hogy

Nagy-Váradon, Gilányi-sor 5-7. szám alatt kizárólag e célra épített telepünkön mechanikai gőzmosódát létesítettünk.

A gőzmosódát f. hó 15-én d. e. 11 órakor megnyitjuk. A megnyitásra Nagyvárad város n. érdemű közönségét, t. hölgyeit és urait és a tiszt urakat tisztelettel meghívjuk, a mikor az *Amerika, Anglia és Németországból* beszerzetti, legujabb és legökéletesebb, mosó, facsaró, keményítő, vasaló és gömbölyítő gépeket üzembem bemutatjuk.

Elvállalunk minden női, férfi, gyermek fehérnemű, háziruha, csipke és díszholmi, női kelengyék — felelősséget vállalva aziránt, hogy vegyi avagy marószereket nem használunk, hogy gépeink a ruhákat nem rongálják, hogy pontosan és gyorsan szolgáljuk megrendelőinket — mosását, vasalását el- és hazaszállítását.

Sürgős esetekben a d. e. 10 óráig átadott ruhákat még aznap haza szállítjuk.

Megrendelést **telephon (398.)** útján is elfogadunk és azonnal elszállítjuk a ruhákat.

Panaszkönyv, minden ruha elvitel és hazaszállításakor a t. megrendelőink rendelkezésére áll és minden nap elintézt nyer.

Nőtlen és katonatiszt urak részére havonkénti általány összegben, mosás bérletet rendszeresítettünk.

Elszállítjuk, kimossuk, kivasaljuk és haza szállítjuk minden bérlőnek, havonként 10 korona lefizetése ellenében, bármily minőségű és mennyiségű, tulajdonát képező és általa használt fehérneműt: u. m. *ing, gallér, kézelő, hálóing, alsónadrág, harisnya, zsebkendő, törülköző és fehér-mellény.* Ha a mosó bérlet egy ágy huza-tására is kiterjesztetik, ezen esetben a havi általány összeg 12 korona.

Katonatiszt urak részére, ágynemű nélkül, a havi általány összeg 7 korona, az ágyneművel együtt 10 korona.

Vállalatunkat a n. é. közönség jóindulatába és pártfogásába ajánlva

kiváló tisztelettel

A Nagyvárad vendéglősök, szállodások és kávéosk gőzmosóda és szikvizgyár részvénytársasága.

444